

17. Estimat diari

Posa't a la meva pell per un dia

Temes	Discriminació, Salut i benestar, Pobresa i exclusió social
Nivell de dificultat	Nivell 2
Edat recomanada	8-12 anys
Temps estimat	60 minuts
Grup	6-20 infants
Tipus d'activitat	Explicació d'una història i debat
Resum	Els infants llegeixen tres versions diferents d'una mateixa experiència i parlen d'opinions equivocades sobre la gent.
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Posar en pràctica les habilitats comunicatives i d'observació. • Millorar l'empatia. • Prendre consciència dels prejudicis. • Comprendre la subjectivitat de l'experiència individual. • Debatre sobre el dret a l'educació, a jugar i a l'assistència mèdica.
Preparació	• Adaptem les històries a la realitat dels infants del grup i/o als objectius d'aprenentatge desitjats.
Material	• Còpies de les tres històries

Instruccions

1. Expliquem que tres infants ens han permès llegir els diaris que van escriure durant els campaments de l'estiu passat. Dividim la canalla en tres grups i els donem per llegir una de les tres històries.
2. Després que els grups hagin llegit les històries, tornem a treballar amb tot el grup i repassem els esdeveniments que van viure els tres infants aquell dia als campaments (p. ex. resoldre un missatge xifrat, dinar, jugar a futbol, construir un rai, creuar el riu, etc.). Ens aturem en cada esdeveniment i demanem a la canalla què feia, pensava i sentia el seu personatge en cada moment. Evitem en aquest moment que ens expliquin els motius pels quals els tres protagonistes tenien reaccions i sentiments diferents.
3. Demanem a diversos components de cada grup que descriguin l'infant, la història del qual han llegit. Parlem de com els tres poden haver tingut experiències tan diferents dels mateixos esdeveniments amb preguntes com ara:
 - a. Per què s'han malentès aquests infants?
 - b. Creieu que s'haurien comportat de manera diferent si haguessin sabut més sobre les vides dels altres? Com ho haurien fet?
 - c. Quins malentesos tenien els uns sobre els altres?
 - d. Com es van arribar a equivocar així?
 - e. Us heu equivocat mai amb les vostres opinions sobre algú altre?
 - f. Què passa quan jutgem equivocadament altres persones?
 - g. Què podem fer per evitar equivocar-nos sobre altres persones?

Reflexió i avaluació

1. Reflexioneu sobre l'activitat amb preguntes com ara:
 - a. Què en penseu sobre aquestes tres històries?
 - b. Us ho passaríeu bé un dia com aquest? Per què?

ASSOCIACIÓ D'EDUCADORS EN DRETS HUMANS
 Impressió amb finalitat educativa descarregada
 des del web aheadedu.org/PetitCompass

- c. Són realistes aquestes històries?
 - d. Us podeu sentir identificats amb un d'aquests infants? Quin d'ells? Per què?
 - e. És possible tenir amics o amigues tot i ser pobre o no saber llegir? Per què?
 - f. Què significa l'amistat?
 - g. Hi ha persones que estan en més desavantatge que d'altres a la nostra comunitat? Qui?
 - h. Què podem fer per canviar la seva situació?
2. Relacioneu l'activitat amb els drets humans amb preguntes com ara:
- a. De quins drets humans gaudien els infants al campament?
 - b. De quins drets humans gaudien a casa?
 - c. Hi ha cap dret d'aquests infants que no sigui respectat?
 - d. Com els afecta que els seus drets no siguin respectats? Com afectarà el seu futur?
 - e. Què es pot fer per prevenir vulneracions de drets com aquestes?

Suggeriments de continuïtat

- Fem dibuixos de situacions que apareixen a les històries (p. ex. els esdeveniments del «Gran dia d'aventures», els tres infants a casa seva, etc.)
- Les activitats «23. Més important... per a qui?» i «25. Navegant cap a la terra promesa» també comparen diferents reaccions i prioritats en una mateixa situació.

Propostes d'acció

Per tal d'evitar malentesos similars dins del nostre grup, elaborem amb els nostres infants un «Codi de conducta» per conviure.

Consells per a la facilitació

- Les històries poden semblar poc realistes o llunyanes a alguns infants. Adaptem-les perquè reflecteixin la realitat i les preocupacions de la nostra canalla, però evitant posar en evidència infants concrets a partir d'històries massa properes a les seves realitats personals.
- Quan treballem amb infants més desfavorits, hem de ser especialment sensibles a les actituds que aquesta canalla té cap a ella mateixa i els altres a la comunitat. Deixem que en parlin, però equilibrem-ho generant confiança en ells mateixos: tots els infants haurien de poder viure la vida que vulguin, i tenir els seus drets respectats.
- Com que és possible que alguns infants s'identifiquin amb alguns dels personatges, és important que fem una reflexió i avaluació molt sensible. Siguem conscients dels estereotips i prejudicis que aquestes històries poden arribar a provocar en alguns infants, tant sobre aquells privilegiats (p. ex. «No tenen cap problema»; «Són uns pijos»), com sobre aquells més desfavorits (p. ex. «No tenen famílies que els donin suport quan ho necessiten»; «Són mandrosos»). Amb aquestes històries pretenem que la canalla es preguntin per què els altres actuen com ho fan, en comptes d'extreure conclusions basades en assumpcions incorrectes.
- Deixem clar durant la reflexió la diferència entre el que els personatges feien i el que pensaven i sentien.

Variacions

- Llegim les històries en veu alta o demanem als infants que ho facin. Llavors en parlem, com en el tercer pas. També podem fer la reflexió i avaluació després de llegir cada història.
- La mainada pot representar el que els tres infants van fer a cada moment d'aquell dia al campament.

Demanam llavors que expliquin com cadascun d'ells se sentia en cada instant. Una altra opció és demanar que dos infants representin cadascun dels personatges: un d'ells representa les accions i paraules, i l'altre explica el que l'infant sent o pensa.

Adaptacions

- És possible que els més petits necessitin elements visuals per recordar què va passar durant aquell dia al campament. Massa informació pot fer que perdin l'atenció i que, per tant, la reflexió es faci molt difícil. Assegurem-nos que els infants han entès cada història abans de passar a la següent.

MATERIAL FOTOCOPIABLE: LES HISTÒRIES

Durant els mesos d'estiu, molts infants van de colònies o campaments. Les històries següents han estat extretes dels diaris personals de tres infants que es coneixen allà per primera vegada. Tots tres tenen la mateixa edat i participen en les mateixes activitats. Un dia, els monitors i les monitores organitzen el «Gran dia d'aventures». Aquella nit, els tres escriuen com ha anat aquell dia als seus diaris.

La Marga va escriure sota els llençols a la llum de la lot:

Estimat diari,

Ostres, quin dia més guai! Hem fet una pila de bogeries i crec que podria dir que ha estat un dels millors dies de la meua vida. Hem fet activitats tan emocionants que fins i tot eren perilloses. Però en cap moment he tingut por. No com els meus amics que no s'ho han passat bé tota l'estona, com a mi m'hauria agradat. És una llàstima que l'Elsa i el Ricardo estiguessin tan estranys avui.

Però comencem pel principi:

Quan ens hem llevat, els monitors ens han dividit en grups. A mi m'ha tocat amb el Ricardo i l'Elsa. M'agraden tots dos perquè ahir també ens va tocar al mateix grup i no vam parar de riure de les bromes que ens explicàvem. Un moni ens ha donat 3 missatges xifrats i havíem de trobar la solució. Jo he estat la primera de trobar-la. Una mica més tard el Ricardo ha trobat la seva, però l'Elsa anava molt lenta. Quan li he demanat si necessitava ajuda, ha dit que no li agradava l'activitat i que allò d'esbrinar el codi secret era molt avorrit. Llavors m'he adonat que tenia el paper agafat cap per avall i m'he rigut d'ella dient que mai no trobaria la solució d'aquesta manera. Ella m'ha fet una mirada empenyada i ha tirat el paper. «Jo vull jugar, no llegir», ha dit. Crec que no és gaire llesta. Em pregunto si sap llegir... És ben estrany perquè tots els nens i nenes de la meua edat saben llegir i escriure!

Bé, finalment hem aconseguit descobrir el significat dels 3 missatges. Llavors hem baixat al riu on hem jugat a futbol contra un altre grup i ha estat molt divertit. De fet quasi guanyem, però ha estat culpa de l'Elsa que haguem perdut. Cada cop que tenia a prop la pilota, l'agafava amb les mans i donava puntades de peu als altres i feia moltes faltes. Semblava que mai no hagués jugat a futbol. Però em sembla estrany perquè tothom juga a futbol després del cole. La propera vegada vull estar en un grup diferent al de l'Elsa.

Després de dinar –el menjar és realment fastigós– hem hagut de construir un rai per creuar el riu. Això ha estat molt guai, perquè hem hagut de buscar troncs i llavors fer tot tipus de nusos amb cordes. L'Elsa i jo hem estat buscant uns troncs ben gruixuts, però el Ricardo només portava branquillons. Li he dit que com que era un noi li tocava treballar tan dur com nosaltres. Ell ha dit que estava marejat i que li feia mal l'esquena. Jo crec que només era una excusa per no fer res. Quan hem acabat, el nostre rai ha estat el millor del món; inclús una moni ho ha dit! Llavors la moni ha comptat «1, 2, i 3» i hem hagut de saltar sobre el rai per creuar el riu junts. Jo he saltat la primera, però he caigut a l'aigua. Buf... l'aigua estava molt però que molt freda i al principi he cridat. Per sort la moni m'ha ajudat a sortir i tots hem acabat rient. Quan he explicat als meus amics com de freda estava l'aigua, el Ricardo ha dit que ja no li venia de gust pujar-hi. Crec que li feia por l'aigua freda. No ho sabia jo que el Ricardo era un príngat! Primer els troncs i després l'aigua! Quan li he dit que hauria de ser més valent, se n'ha anat plorant. Em sembla que no vull tornar a estar al seu grup mai més! De fet, li demanaré als monitors que em posin en un altre grup perquè l'Elsa és tonta i el Ricardo un figafior.

Després d'això no he tornat a parlar amb l'Elsa ni amb el Ricardo i... ups! Crec que els monis vénen a l'habitació. Dorm bé, estimat diari. Demà t'explico les novetats.

Teva, Marga

L'Elsa va escriure el següent diari, amb l'ajuda d'una monitora:

Hola diari,

Ets el meu primer diari, i jo sóc l'Elsa. Espero que estiguis amb mi durant molt de temps. Li he demanat a la monitora que escrigui aquesta pàgina per mi. Diu que així, quan sigui gran, podré llegir sobre el que vaig fer als campaments. M'agrada la idea. Estem assegudes lluny de la resta perquè no vull que ningú vegi que la moni m'està ajudant.

Avui ha estat un dia ple d'activitats. Al matí m'ha tocat estar al mateix grup que la Marga i el Ricardo. M'agrada més el Ricardo que la Marga, perquè ella sempre es pensa que ho sap tot millor que ningú!

Tot ha començat amb els missatges xifrats que havíem de resoldre. No m'agraden aquestes coses perquè encara no sé llegir bé del tot, i la Marga no parava de cridar que m'afanyés. Ja m'agradaria a mi saber llegir millor... Llavors, llegiria tots els llibres del món. De veritat que tinc moltes ganes d'anar a l'escola, però la mama sempre diu que és més important tenir menjar que saber llegir un llibre. No volia que el Ricardo i la Marga sabessin que no sé llegir, així que he fet veure que estava desxifrant el missatge, però quan la Marga s'ha rigut de mi m'he enfadat i posat trista, tot a la vegada.

I llavors ha passat el mateix amb el futbol. De veritat que volia que el nostre equip guanyés, però tot semblava que anés malament. Tothom sabia jugar menys jo. Ja veig com els altres nens i nenes juguen a futbol quan surten del cole, però la mama diu:

«Si tens temps per jugar, també en tens per treballar».

Després de dinar hem construït una barca per creuar el riu, i crec que aquí he estat molt millor que la Marga i el Ricardo: jo sabia fer els nusos i quin tipus de troncs necessitàvem per fer una barca ferma. En canvi, el Ricardo s'ha comportat d'una manera molt estranya... Quasi es pixa a sobre quan la Marga li ha dit com de freda estava l'aigua.

Espero que demà estiguem al mateix grup: m'agradaria demostrar-los que puc fer moltes coses! I m'agraden molt els monitors d'aquestes colònies!

Adéu diari, fins demà.

Elsa

El Ricardo té un diari molt gruixut que ha estat escrivint durant uns quants anys. Això és el que ell va escriure sobre el «Gran dia d'aventures»:

Estimatíssim diari,

De nou t'escribo per explicar-te com de trist i decepcionat em trobo. Al matí hem fet activitats de les que m'agraden. El missatge xifrat m'ha resultat fàcil perquè a casa meva en faig a tothora. I al futbol he jugat de porter, com sempre.

El menjar ha estat deliciós, probablement el millor que hagi menjat mai. Aquí menjo molt, no com a casa que sempre he d'esperar que els meus germans i germanes petits hagin menjat. Aquí no! Aquí fins i tot puc repetir. M'encanta! Crec que inclús m'estic engreixant. Quan torni a casa ja no seré un sac d'ossos!

En canvi, la tarda ha estat terrible! Havíem de recollir troncs molt pesats i ficar-nos a l'aigua gelada. Això no m'agrada perquè estic segur que em posaré malalt i no vull que em torni a passar. El meu pare m'ha dit que quan torni a trobar feina, em portarà a l'hospital perquè em facin tornar a estar sa. Diu que llavors podré fer totes les activitats que vulgui i que no hauré d'estar-me al llit tot el dia. Com m'agradaria que el meu pare trobés feina de nou. Llavors em tornaria a posar bo ben ràpid! No vull explicar tot això als altres nens del campament perquè llavors sabran que a casa no tenim diners i se'n riuran de mi.

Estimat diari, quan tornaré a estar bo? Vull ser com la resta de nens i nenes. Vull jugar, córrer, saltar... Espero que sigui aviat, però em fa por que no arribi a passar mai.

Que dormis bé, estimat diari. Demà t'explicaré més. Tu ets l'únic que saps els meus secrets.

Ricardo

